

Tässä matkakuvauksessa 60- ja 70-luvun nuorisopoliittisista kyselytutkimuksista Hoikkalan nuorisoryhmien puheen analyysiin on jotain tuttua. Kyseessä on postmodernin sosiologian tarina: Objektiivisuuden, Universaalisuuden, Tieteen tilalle astuu totuuden suhteellisuus, käyttäytymi-

sen yhteisösidonnaisuus ja tieteen arvovallan kyseenalaistuminen. Hoikkalan tutkimus heijastaa ajan henkeä. Se on menetelmiseen (puheen analyysi) ja lähestymistapoihin (monitieteisyys, nuoruuden näkeminen sosiaalisena sopimuksena) tuonut nuorisotutkimukseen jotain uutta ja virkistävää.

Hoikkalan kirjan muodikkuus herättää myös kriittisen kysymyksen: Missä määrin kirja paremminkin *heijastaa* jälkimodernia *tapaa* kuvata nuoruutta kuin *kuvaa tai käsitteellistää* itse jälkimodernia nuoruutta?

Lasse Siurala

Kuka tahtoo tissit???

Sinkkonen, Jari: Pienistä pojista kunnan miehiä. WSOY 1990

Jari Sinkkonen on lastenpsykiatrian erikoislääkäri. Hänen potilasaineensa, joka on valtaosaltaan poikia, sai hänet ryhtymään kirjantekoon. Koska en Sinkkosen tavoin ole psykoanalyttikko, käsittelen kirjaa lähinnä sen lukemisen tuottamien ajatusten kautta.

Elämme avaruuden ja syyllisyyden aikaa, mikäli on uskominen viime vuosina käytyihin moraalikeskusteluihin. Viimeksi kaikki miehet lennätettiin syyllisyyden taivaalle Tupolev-veljesten suosiollisella avustuksella.

Muutamaa vuotta aikaisemmin Herman-hahmon ympärillä käyty keskustelu ja moralismi saivat näillä leluilla leikkivät pojat näyttämään tulevilta mummonpotkijoilta, tulevien sotien sytyttäjiltä. Tämä jonkinlainen ”kai-kille pojille tissit” -like sekoitti tarkoituksellisesti tai tarkoituksetta väkival-lat, aggressiot, seikkailut, toden ja leikin.

Terve aggressio on hyväksyttävä ilmiö. Se vain muotoutuu pojilla ja tyttöillä hiukan eri tavoin. Pojilla se liittyy seksuaaliseen identiteettiin, joka on lopulta hauraampi kuin tytöillä. Näin väittää Sinkkonen. Hän olikin ensin ajatellut kirjan nimeksi Äidin pojasta isän pojaksi. Tähän se kaikki liittyy.

Aggressio on eräässä mielessä voimaa. Kysymys on vain siitä, miten ja

mihin se kanavoidaan. En vain osaa kuvitella, että vesipyssyllä leikkiminen on pienelle pojalle verilammikoissa kahlaamista. Tosin vielä kymmenisen vuotta sitten olin minäkin sitä mieltä, että oikeastaan ainoita kasvattavia leluja taisivat olla itäisessä Saksassa valmistetut kolhot puuautot. En tajunnut, miten selvästi lapset osaavat erot-taa toden ja leikin. Mutta harvoinkos me lapsia ja heidän käsityskykyään aliarvioimme.

Totta kai pikkupoikien ”sotaleikit” näyttävät rajuilta. Olennaista kuitenkin ”taisteluissakin” on se, että vastustajaa ei vahingoiteta. Leikin rajuudelta tätä on kuitenkin vaikea huomata. Semminkään jos ei ole koskaan ollut pieni poika.

Entä sitten nuo Masters of Universe -miehet? Kertoisiko joku minulle, miten se pelinä eroaa esimerkiksi shakista. Sillä pelihän se on. Säännöt vain ovat hiukan erilaiset kuin shakissa. Hahmojen ominaisuudet määräävät ne rajat, joissa kukin liikkuu mieliku-vituksen pelilaudalla.

Näissä moralistisissa harhoissa on paljolti kysymys siitä, että me aikuiset näemme vain leikin ja leikin välineiden ilmiasun. Emme sitä, mitä mieliku-vissa tapahtuu. Siksi niitä pidetään väkivaltaisina. Tämän toteaa Sinkkonenkin kirjassaan. Mutta se ei tarkoita, että hän syyttäisi jollain tavoin väkötien tai koulun kasvattajataiteja.

Sinkkonen kääntää teemansa isättömyyden suuntaan. Pojilta puuttuu isä-hahmo. Olipa kysymys sitten sohvaltaan alkoholismiin pudonnut mies tai muuten vain perhepiiristä syrjäytynyt mieshenkilö. Tai sitten isät ovat vain muuten poissa ja luovat tällä poissaolollaan miehen mallia. Ja vaikka isä olisikin paikalla, saattaa olla niin, että hän ei ole kasvanut aikuisuuteen, millä tarkoitan sitä, että mies olisi lapselleen samanaikaisesti sekä rajoja piirtävä että turvaa antava hahmo. Hahmo, johon voi samastua ja jota vastaan voi turvallisesti kapinoida.

Myönnän, että nelivuotiaan pojan uhma tai alle kymmenvuotiaan pojan ”kaveripiiriin” älyttömyydet ovat usein ärsyttävääkin ärsyttävämpiä, mutta sen ei tarvitse merkitä, että jokaiselle pienelle pojalle aletaan kasvattaa tissejä.

Sanottakoon nyt lopuksi vielä sekin, että hurjat lapsuuden sotaleikki-ni eivät tehneet minusta sotahullua upseeria. Olen aseistakieltäytyjä, joka valitsee Vivaldin Neljä vuodenaikaa mieluummin kuin jääkiekkomatsin, taidekirjojen tai vanhojen kuvien katselun mieluummin kuin väkivaltaeloku-van. Mutta nämä valintani minä teen miehenä. Eikä se, että olen tietoi-sesti mies ja erilainen kuin rakkaani, joka on nainen, ole minään esteenä ta-sa-arvopyrkimyksillemme.

Jos Sinkkonen ei kirjassaan anna-kaan vastauksia, niin hän herättelee tärkeitä kysymyksiä. Ja se on paljon tänä kyselemättömyyden aikana.

Seppo Helminen